
Máme se začít bát o akademická nakladatelství?

Máme se začít bát o akademická nakladatelství?

Vládní opatření učiněná v souvislosti s ochranou před koronavirem dopadají i na nakladatele, distributory a provozovatele knihkupeckých sítí. Proto se rozhodli jejich zástupci napsat premiéru Babišovi otevřený dopis, ve kterém upozorňují, jaké dopady může mít uzavření knihkupectví a další vládní opatření na český knižní trh.

„V současné těžké době je naše činnost přerušena a k její úplné obnově okamžikem uvolnění současných opatření nedorazí. Její start bude trvat měsíce, neboť obavy a opatrnost společnosti budou mít vleklý charakter a knihy nebudou vyhledávanou komoditou pravděpodobně dříve než na Vánoce. V takovém stavu ovšem hrozí absolutní zhroucení knižního průmyslu,“ uvádějí signatáři. Podle nich by následovalo masivní propouštění a ukončení činnosti řady společností, bez ohledu na jejich současnou velikost. „Jakkoliv se knižní trh počtem zaměstnanců a ekonomickou silou nemůže rovnat jiným odvětvím průmyslu, společenské škody takového zhroucení by se daly jen těžko vyčíslit,“ upozorňují.

Řada nakladatelů již zveřejnila, že budou muset výrazně upravit svůj ediční plán, menší nakladatelství se obávají o svou další existenci. Máme se něčeho podobného obávat i u nakladatelství vydávajících odbornou literaturu, často i z pera autorů z Univerzity Karlovy?

Odborná literatura si své čtenáře najde

„Je pochopitelné, že se komerční nakladatelé, kteří platí drahé nájemné atd., cítí ohroženi. Prozatím je ale příliš brzy na to strašit úplným rozvrtem knižního trhu. Pokud bychom byli nuceni být doma čtvrt roku, byly by propady velké, ale nikoli katastrofické,“ říká pro iForum vedoucí vydavatelství Filozofické fakulty UK **Ondřej Pittauer**.

Podle Pittauera se současná situace dotkne akademických nakladatelství prozatím jen částečně, neboť vydávají odbornou literaturu, která nebývá vždy výdělečná. „Náklady našich knih nejsou velké a knihy si většinou najdou své čtenáře. Ti jsou pak ochotni si je koupit i v této nesnadné situaci. Důležité tedy bude držet se při zdi a správně odhadnout výši nákladu.“

I když kamenné prodejny musely být uzavřeny, e-shopy fungují dál. Zákazníci si také často i nadále mohou objednanou knihu osobně vyzvednout, takže bariérou nákupu nebývají náklady na poštovné.

„Tento způsob prodeje ale není ani zdaleka tak vysoký, aby se přiblížil tomu, co se jinak prodá v kamenných prodejnách,“ přiznává ředitel Nakladatelství Karolinum **Petr Valo**.

Pozitivní je však narůst segmentu e-knih, který stoupl o desítky procent. Možná tím předznamenal trend, kdy některé akademické knihy budou vydávány už jen jako e-publikace, neboť pro vědeckou komunitu je tento formát akceptovatelný, v rámci knihovních přístupů dokonce vítaný.

Svět knihy přesunut na podzim

Už nyní je jisté, že v květnu se neuskuteční hlavní knižní událost roku – veletrh Svět knihy, kde nakladatelé prezentují své novinky. „Nakladatelství proto připravované tituly ani neodeslala do tisku. Nikdo se teď nechce vydávat z hotovosti, když ví, že veletrh je odložený na říjen a příjmy z něj nebudou,“ popisuje situaci Petr Valo.

Tato změna pravděpodobně následně způsobí problémy v polygrafii, protože na podzim se ve velkém tisknou knihy určené na vánoční trh a nyní budou nakladatelské domy potřebovat připravit i odložené novinky na knižní veletrh. „Je

možné, že přetlak bude takový, že všechny tituly letos nebudeme schopni vydat a něco budeme muset přesunout do roku následujícího. Náš několikastovkový náklad totiž pro tiskárny nemusí být prioritou," obává se Ondřej Pittauer. Vydavatelství Filozofické fakulty UK se však zatím snaží ediční plán, který je již schválený ediční komisí, dodržet. „Na nakladatelskou činnost rozhodně nehodláme rezignovat. Věda musí být neustále zpřístupňována," slibuje jeho vedoucí.

Ediční plán učebních textů, odborných monografií a periodik určitě dodrží také Nakladatelství Karolinum. „Aktuálně řešíme, v jakém množství první náklad vyjde. Je možné, že ho snížíme, protože část čtenářů využije elektronickou podobou, a pak ho dotiskneme," říká ředitel Valo. Bude-li nakladatelství nuceno hledat úspory, zaměří se na komerčnější publikace, které sice po grafické stránce připraví, ale počká s jejich odesláním do tiskárny.

O vyjádření redakce požádala i ředitele Nakladatelství Academia **Jiřího Padevěta**, který však nechtěl další vývoj predikovat. „Uzavření knihkupectví, nejen těch se značkou Academia, nás poškodilo stejně jako jiné nakladatele. Čtenáři sice přes e-shop nakupují, ale objem tržeb v porovnání s běžným provozem je neporovnatelný," uvedl na dotaz, jak vládní nařízení nakladatelství zasáhlo.